

ЛІТЕРАТУРА:

1. Common Core State Standards Initiative. English language arts standards. 2016. <http://www.corestandards.org/ELA-Literacy/>
2. Hennessy D., & Evans R. Reforming writing among students in community colleges. *Community College Journal of Research and Practice*, 2005, 29, p. 261-275.
3. Rosenfeld M., Courtney R., & Fowles M. Identifying the writing tasks important for academic success at the undergraduate and graduate levels. (GRE Board Research Report No. 00-04 R). Princeton, NJ: Educational Testing Service, 2004. <https://www.ets.org/Media/Research/pdf/RR-04-42.pdf>
4. Scheiber H. J. Toward a text-based pedagogy in the freshman composition course with two process-oriented writing tasks. *Freshman English News*, 1987, 15, p. 15-18.
5. Spack R. Initiating ESL students into the academic discourse community: How far should we go? *TESOL Quarterly*, 1988, 22(1), p. 29-51.

*Компанець Тетяна
Донецьк*

КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ LAURUS

Концепт – базова категорія когнітивної лінгвістики досліджується сучасними мовознавцями переважно в двох напрямках: лінгвокультурологічному (Є. Бартмінський, А. Вежицька, О.І. Голубовська, В.І. Карасик) та лінгвокогнітивному (С.А. Жаботинська, О.С. Кубрякова, О.О. Селіванова). Доречно погодитися з думкою В.І. Карасика про те, що означені підходи до розуміння концепту взаємозумовлені і підсилюють один одного. «Концепт як ментальне утворення в свідомості індивіда є вихід на концептосферу соціуму, тобто в кінцевому рахунку на культуру, а концепт як одиниця культури є фіксація колективного досвіду, який стає надбанням індивіда. Інакше кажучи, ці підходи розрізняються векторами відносно індивіда: лінгвокогнітивний концепт – це напрямок від індивідуальної свідомості до культури, а лінгвокультурний концепт – це напрямок від культури до індивідуальної свідомості» (Карасик, 2001, с. 3-6).

Когнітивні дослідження культурних концептів, які визначають специфіку античного мовно-культурного простору, національну своєрідність, ціннісні орієнтири народів на віддалених хронологічних зрізах набирають дедалі більшої актуальності.

Об'єктом дослідження є концепт *laurus* – *лавр*, що є значущим компонентом античної культури і віддзеркалює як світ позамовної дійсності, так і особливості вербальної репрезентації античної картини світу.

Концепт *laurus* – *лавр* в давньоримській лінгвокультурі розглядається як сукупність історико-соціологічних, моральних, релігійних, соціальних сегментів, які детермінуються культурою, рівнем сприйняття реальності і явищ природи, авторськими сентенціями.

Епоха еллінізму залишила європейській цивілізації досить багато міфів, у тому числі етіологічних. Стародавні греки включали у міфологічне світосприйняття насамперед природу, намагаючись пояснити походження звірів, рослин, явищ природи та особливості ландшафту за допомогою язичницької парадигми. Так, у лавр перетворилася німфа Дафна (гр. *δάφνη* – лавр), намагаючись врятуватися від домагань Аполлона. У пам'ять про кохання Аполлон увінчав свою голову лавровим вінком. Традиція культу лавра знайшла також своє вираження у тому, що переможця поетичних змагань у Давній Греції, які проводилися під егідою Аполлона, коронували вінком із лавра. (Пор.: *Прикрашений лавровим вінком – лауреат*).

Відповідно до релігійних вірувань давніх греків, лавр міг зняти провину з убивці, наділити здатністю пізнати таємниці та прокувати майбутнє. Убивши Піфона лавровою гілкою, Аполлон, розмахуючи нею, прийшов у Дельфи. Згодом у Дельфах виник найшанованіший храм античності, де піфії, жуючи лаврове листя, прокували майбутнє, передбачали завершення битв, лікували від хвороб.

Особливе місце в дослідженні лінгвокультурних особливостей концепту *laurus* (гр. *δάφνη*) займає досвід виявлення його образного потенціалу, що пов'язується з національною специфікою категоризації світу природи. Жодне дерево античного дендронімікону не мало стільки покровителів, як лавр. В греко-римській культурі лавр означав перемогу, перемир'я, спокійне буття і був присвячений Аполлону, Діонісу, Юноні, Діані, Сільвану.

Із Греції лавр був завезений в Італію та в епоху Римської імперії став символом: 1) тріумфу і перемоги. У храмі Юпітера, який розміщувався на Капітолійському пагорбі, голову тріумфатора прикрашали лавровим вінком на знак державної подяки за військову доблесть і особисту хоробрість. Після кожної перемоги воїни прикріплювали до своєї зброї гілки лавра і складали її біля підніжжя статуй Юпітера-Статора; 2) символізував вічність і безсмертя, так як дерево було *sempervirens* – вічнозеленим; 3) втілював моральну чистоту і тілесну цноту, так як був присвячений весталкам, служницям богині Вести.

В межах архаїчних уявлень в «Енеїді» Вергілія йде мова про те, що цар Латин знайшов росток лаврового дерева і побудував навколо нього палац, зробивши у такий спосіб лавр центром і концептом державницької доктрини майбутньої імперії і місцем заснування праміста Лаврент. Дике дерево, знайдене в природі, символізувало міць і нездоланні природні сили, було інкорпоровано в структуру держави і стало культовим у майбутній імперії (Verg. Aen. VII, 59-63).

Лінгвокультурний підхід до дослідження концепту полягає у тому, концепт усвідомлюється ключовою одиницею культури, її згустком, а «до структури концепту входить усе те, що робить його фактом культури – вихідна форма (етимологія), стисла до основних ознак змісту історія, сучасні асоціації, оцінки...» (Приходько, 2008, с. 41).

Аналіз латинського іменника *laurus* (Plin. N.H. 23, 158; Ov. Met. 14, 720; Fast. 4. 953; Verg. Aen. VII, 59-63) у Oxford Latin Dictionary, показав, що семантична структура представленої лексики як вербального репрезентанта включає такі сегменти: 1) південне вічнозелене дерево з продовгуватим ароматним листям, росте переважно в південних регіонах. Пор.: *Laurus erat tecti medio in penetribus altis* (Verg. Aen. 7.59) – *Лавр ріс попереду палацу...* 2) гілка або пагінець лаврового дерева як атрибут тріумфальної ходи на честь полководця-

переможця: ... *nitidaquae incingere lauro* (Ov. Met. 14. 720) – увінчайся блискучим лавром. 3) перемога або триумф: *Sarmaticae laurus ipse tu* (Mart. 7.6.10) – ти сам з'явися вісником сарматського лавра (перемоги над Сарматими). 4) давньоримська монета із зображенням лаврового вінка.

Етимологія базової латинської лексеми *laurus* є необхідною передумовою розуміння внутрішньої форми слова та визначення місця концепту *laurus* в системі цінностей античних народів. Сучасні етимологічні джерела одноставно визначають слово як невідомого середземноморського походження і співвідносять з германськими мовами: д.в.н. *Lorbout*, ірл. *louis*, д.гр. *λαύρος*, можливо від кельт. *lauer* — *зеленіти* (Ernout, Meillet, 1951, с. 1002)

Ще одним важливим аспектом дослідження особливостей концепту *laurus* є аналіз словотвірних можливостей відповідної лексеми. Звертаючись до розгляду словотвірних потенцій дендронімічної лексики, ми дотримуємося тієї думки, що, будучи одним із способів вербалізації картини світу, словотвірний рівень залишається досить специфічним явищем, обумовлюючи тим самим національну своєрідність та ідіоматичність мови.

Морфологічний словотвір був і залишається одним з найпродуктивніших джерел словотворення. Суфікси, як словотворчі елементи слова, що виникли в результаті абстрагуючої роботи людського мислення, приєднуючись до різних основ, утворюють слова з новим лексичним значенням. Особливе дериваційне розмаїття притаманне лексемі *laurus*. За семантичною характеристикою похідні складають: а) групу локативних іменників на позначення місця росту лаврових дерев: *lauretum* – лаврові насадження будь-де; *Lauretum* – священний лавровий гай на Авентинському пагорбі у Римі; б) групу деминутивів: *lauriculus* – маленький лавр; *laureola* – маленька корона з лаврових гілок. У структурі концепту деминутиви реалізують не тільки пряме значення, а й надають йому метафоричного забарвлення. 3) Групу агентивних іменників: *laureator* – доглядач лаврових дерев; *садівник у лавровому гаю*.

Ад'єктивні деривати, мотивовані дендронімом *laurus*, мають значення «власний лавру»: *laureus* – лавровий, із запахом лавра; *laureatus* – прикрашений лавровим вінком. Збагачують аналізовану групу комрозити: *lauricomus* [*laurus+comus*] – увінчаний лавровим вінком; пагорб, на якому ростуть лаврові гаї; *laurifer* – [*laurus+fero*] – той, хто приносить саджанці лавра.

У структурі концепту *laurus* доцільно виділити паремійне поле з семантичною ознакою «шукати (добиватися) дешевої слави»: *laureolam in mustaceo quaerere* – шукати лаври у весільному пирозі (випеченому на лавровому листі). Прикметно, що ознака концептуалізації «отримати славу», «заспокоїтися на досягнутому» експлікується в пареміях романських мов із подібною формальною організацією. Пор.: *Uvínchati лаврами* — *incoronare di alloro* (ім.); *couronne avec des lauriers* (фр.); *cubrir de laureles* (ісп.); *coroa com louros* (порт.). *Спочивати на лаврах* — *dormire sogni allori* (ім.); *s' endormir sur ses lauriers* (фр.); *dormirse en los laureles* (ісп.); *dormir sobre os louros* (порт.).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карасик, В. И. (2001) Языковая личность: проблемы коммуникативной деятельности. Волгоград: Перемена. 210 с.
2. Приходько, А. М. (2008) Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр. 327 с.

3. Glare, P. G. W. (1968) Oxford Latin Dictionary. Oxford: Clarendon. Press. 2126 p.
4. Ernout, A, Meillet, A. (1951) Dictionnaire etymologique de la langue latine. Histoire des mots. - Paris: C. Klincksieck. 1409 p.

*Кришталюк Ганна
Кам'янець-Подільський*

МАНІПУЛЯТИВНА ФУНКЦІЯ АРГУМЕНТАЦІЇ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ

Аргументацію визначасмо як когнітивно-дискурсивне утворення, яке включає вербальну, соціальну й раціональну діяльність (Белова, 1997; Мелик-Гайказян, 1997, с. 111) та є інструментом для конструювання дискурсивної події в аспекті здійснення впливу на адресата (Лойша, 2005, с. 5). Незмінним простором, в якому породжується та діє аргументація є газетний дискурс, який виступає вмістилищем творення подій. У ході реалізації аргументації активуються дискурсивні механізми, які вводять в дію певні значеннєві ефекти і змушують адресата повірити у те, що сказано (FMiogin, 2014).

Актуальність дослідження визначається зацікавленням науковців міждисциплінарним вивченням аргументації на перетині лінгвістики, дискурсології та когнітології.

Аргументація як когнітивно-дискурсивний механізм конструювання медіа-події виконує низку функцій в англomовному газетному дискурсі. Однією з них є маніпулятивна, яка полягає в мобілізації аргументів для переконання адресата прийняти тезу. Маніпулятивна функція спрямована як на переконання, так і на розчулення адресата, оскільки обидві процедури спонукають його до прийняття тези.

У текстах новин маніпулятивна функція аргументації діє між учасниками подій, а в аналітичних текстах між адресантом (редакцією газети або журналістом) і адресатом (читацькою аудиторією). Одним із способів внутрішньої маніпуляції між учасниками події є застосування загрози з боку одного з діячів, що спонукає іншого поступитися, напр., *Brexit: May gives way over Gibraltar after Spain's 'veto' threat* (The Guardian, 24.11.2018). Наведена теза відображає маніпуляцію з боку іспанського уряду, що спонукала Терезу Мей поступитися. Блок вербальних реакцій містить аргументи на користь тези, що деталізують маніпуляцію: (4) *The Spanish leader, Pedro Sánchez, reacted immediately, claiming the UK would now have to open talks on "joint sovereignty" of Gibraltar, over which Spain has had a claim since the military dictatorship of Francisco Franco.* (5) *Sánchez said: "Once the UK has left the EU, Gibraltar's political, legal and even geographic relationship with the EU will go through Spain ...* (6) *"Spain will be a fundamental pillar of the relationship between Gibraltar and the EU as a whole.*

У процесі маніпуляції важливою є підтримка учасників, які здійснюють маніпулятивний вплив, іншими учасниками: (7) *"When it comes to the future political declaration, the European council and the European commission have backed*